

Nr 40.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående upphävande av 61 § 2 mom. lagen den 14 juni 1918 (nr 422) om fattigvården.

Genom en den 9 maj 1947 dagtecknad proposition, nr 274, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g

angående upphävande av 61 § 2 mom. lagen den 14 juni 1918 (nr 422) om fattigvården.

Härigenom förordnas, att 61 § 2 mom. lagen den 14 juni 1918 om fattigvården skall upphöra att gälla med utgången av år 1947.

Beträffande de skäl, som utöver vad nedan anföres återopats till stöd för lagförslaget, får utskottet hänvisa till propositionen.

I 61 § 2 mom. *fattigvårdslagen* stadgas, att om fattigvård lämnats någon icke svensk medborgare, fattigvårdsstyrelsen skall med överlämnande av bl. a. vissa handlingar rörande den nödställda inom fjorton dagar efter den dag, då fattigvården började utgå, hos länsstyrelsen göra framställning om den nödställdes hemsändande. Försittes nämnda tid, förfaller fattigvårdssamhällets rätt till gottgörelse av statsverket enligt 60 § 1 mom. samma lag för fattigvård, som utgivits mer än fjorton dagar före ansökningens ingivande. Hemsändningsfrågan skall, om det enligt särskilda bestämmelser icke tillkommer länsstyrelsen att avgöra densamma, underställas Kungl. Maj:ts prövning. Bestämmelser angående handläggning av ärenden om hemsändande ha utfärdats i särskild kungörelse den 23 februari 1934. För innehållet i gällande rätt i övrigt får utskottet hänvisa till redogörelsen å s. 4—8 i propositionen.

Till grund för propositionens lagförslag ligger en av ordföranden i statens utlänningskommission Nils Hagelin med biträde av direktören i svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet Eric Wahlberg verkställd utredning, redovisad i särskild promemoria av den 11 februari 1947. *Utredningsmannen*, som i annat sammanhang föreslagit inrättande av ett fristående permanent ämbetsverk för utlänningsärendenas handhavande, förordar i promemorian,

¹² Bihang till riksdagens protokoll 1947. 9 saml. 2 avd. Nr 40.

att i fråga om andra fall än sådana, vilka falla under den nordiska fattigvårdskonventionen, det nuvarande hemsändningsinstitutet avskaffas för att i mån av behov ersättas av förpassningsinstitutet enligt utlänningslagen. Därav skulle följa, att avgörandet i första hand flyttas från länsstyrelserna till den centrala utlänningsmyndigheten. 61 § 2 mom. fattigvårdslagen föreslås skola upphävas. Beträffande den närmare utformningen och motiveringen av utredningsmannens förslag får utskottet hänvisa till s. 8—13 i propositionen.

Yttranden över promemorian ha avgivits av överståthållarämbetet och länsstyrelserna samt av statens utlänningskommission, statens flyktingsnämnd, utlänningsnämnden, socialstyrelsen, kammarrätten, socialvårdskommittén, svenska landskommunernas förbund, svenska stadsförbundet och svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet.

För yttrandenas innehåll redogöres i propositionen å s. 13—24, vartill utskottet hänvisar.

Föredraganden, statsrådet Mossberg, har med hänsyn till att den nuvarande utlänningslagstiftningen är tidsbegränsad samt då han i propositionen nr 270 till innevarande riksdag funnit frågan om inrättande av ett permanent ämbetsverk för utlänningsärenden böra anstå, ansett tiden ännu icke vara inne att överföra prövningen av hemsändningsfrågorna från länsstyrelserna till utlänningsmyndigheten. Emellertid har föredraganden funnit ändringar i nu gällande regler om hemsändning erforderliga. I stället för det nuvarande kravet på framställning om hemsändning borde för fattigvårdsstyrelse inträda skyldighet att till länsstyrelse göra anmälan om lämnad fattigvård, dock endast därest vårdbehovet vore av mera stadigvarande karaktär. Någon inskränkning i nuvarande anmälningsskyldighet enligt den s. k. konventionskungörelsen, d. v. s. i ärenden beträffande medborgare i de nordiska grannländerna, skulle dock icke ske. Fullgjord anmälningsskyldighet skulle icke vidare i något fall utgöra förutsättning för rätt till gottgörelse av statsmedel för till utlännings lämnad fattigvård. 61 § 2 mom. fattigvårdslagen torde under angivna omständigheter kunna upphävas och ersättas med dels erforderliga administrativa föreskrifter dels en uttrycklig bestämmelse i 31 § sista stycket utlänningslagen om befogenhet för Kungl. Maj:t att besluta om hemsändande av utlännings, som faller fattigvården till last. Förslag i sist angivet hänseende har framlagts för innevarande riksdag i propositionen nr 297.

Utskottet.

Utskottet har icke något att erinra mot det i propositionen framlagda lagförslaget. Därvid förutsätter utskottet, att nyssnämnda förslag om ändring i utlänningslagen kommer att bifallas av riksdagen. Bestämmelserna om fattigvårdsstyrelses skyldighet att hos länsstyrelse göra framställning om hemsändning av utlännings, som erhållit fattigvård, försvinna nu ur fattigvårdslagen och skola ersättas med administrativa stadganden om skyldighet för styrelsen att i vissa fall till länsstyrelse ingiva anmälan om lämnad fattigvård. Denna skyldighet skall icke vara förenad med någon som helst påföljd, därest fattigvårdsstyrelse underlåter att fullgöra densamma. Utskottet

vill i anledning härav understryka vikten av att bestämmelserna om anmälningsskyldigheten meddelas i sådan form, att de på ett effektivt sätt också framgent bringas till de kommunala förtroendemännens och funktionärernas kännedom.

Med stöd av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition nr 274.

Stockholm den 5 juni 1947.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Norman, Holmbäck, Hage, Nils Elowson, Hallagård, Uhlén, Hagman och Nerman;

från andra kammaren: herrar Olovson i Västerås, Hagård, Hellbacken, Ryberg, fru Johansson, herrar Andersson i Eskilstuna, Lundberg och fru Sandström.

Stockholm 1947. Kungl. Boktryckeriet P. A. Norstedt & Söner.

472208